

Aan

Staatssecretaris

Deadline: 29 mei 2024

nota

Kamerbrief voortgang tabaksbeleid voorjaar 2024

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Voeding Gezondheidsbesch.
en Preventie
Team 3

Opgesteld door

Datum
16 april 2024

Kenmerk
3832559-1066123-VGP

Uw kenmerk

Bijlage(n)
2

1. Aanleiding

Er is afgesproken dat bij accijnsverhogingen een evaluatie zal plaatsvinden van mogelijke grenseffecten. Voor en na de accijnsverhoging van 2023 is door het RIVM een evaluatie uitgevoerd naar de gedragseffecten van de accijnsverhogingen. Ook is er door de Douane een pakjesraaponderzoek uitgevoerd dat een beeld geeft over het gedeelte Nederlands veraccijnsde sigaretten. Deze rapporten worden met deze brief aangeboden aan de Tweede Kamer door u, de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst en de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane.

2. Geadviseerd besluit

We adviseren u akkoord te gaan met verzending van de brief en de twee rapporten naar de Tweede Kamer.

Met het RIVM is afgesproken de rapporten op 29 mei te publiceren.

3. Kernpunten

Bij de brief worden twee rapporten aangeboden en wordt een motie over illegale handel afgedaan.

1. Rapport "Gedragseffecten van de accijnsverhoging op tabak in 2023"
Voor het RIVM-rapport is een groep van 1.653 rokers voor en na de accijnsverhoging van 1 april 2023 bevraagd naar waar ze hun sigaretten kopen en of accijnsverhogingen bij hen hebben geleid tot stoppogingen, vermindering, over de grens kopen van producten of overstap naar andere producten. De resultaten van het onderzoek suggereren dat de accijnsverhoging heeft geleid tot een toename van aankopen van rookwaren in het buitenland.

Tegelijkertijd heeft de accijnsverhoging veel rokers aangemoedigd te stoppen: tien procent van de respondenten is na de accijnsverhoging gestopt met roken. Nog eens 18 procent heeft een stoppoging gedaan.

2. Rapport pakjesraaponderzoek
Net als in 2014, 2019 en 2021 heeft de Douane in het najaar van 2023 een pakjesraaponderzoek gedaan. Van het totale aantal geraapte sigarettenverpakkingen is 25,0% niet Nederlandse veraccijnsd. Dit is een

forse stijging ten opzichte van het COVID-19 jaar 2021 (15,3%) en 2019 (15,8%). Het aandeel buitenlands veraccijnsde sigaretten is gestegen van 10,9% in 2021, naar 18,6% in 2023. Het grootste deel van deze pakjes komt uit Bulgarije en Polen. Het geraapte percentage illegale sigarettenpakjes is gestegen van 1,4% naar 4,1%. De resterende 2,3% is *duty free*.

Datum
16 april 2024

Kenmerk
3832559-1066123-VGP

3. Motie van de leden Graus en Edgar Mulder

De leden Graus en Edgar Mulder vragen in de door de Tweede Kamer aangenomen motie van 5 juli 2023 naar de oorzaken van de toenemende illegale handel en smokkel in tabaksproducten. In de brief wordt aangegeven dat onderzoek naar de stijging complex is, welke maatregelen er in de EU en in Nederland zijn genomen om illegale handel tegen te gaan, wordt genoemd dat Nederland in oktober 2020 het Protocol tot uitbanning van illegale handel in tabaksproducten, bij het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging (FCTC) heeft geratificeerd en is er aandacht voor de successen in de bestrijding van illegale tabakshandel.

Tot slot geeft u aan dat het Nederlandse tabaksontmoedigingsbeleid zowel nationaal als internationaal wordt omarmd. Tevens stelt u dat het RIVM-onderzoek uitwijst dat de accijnsverhoging gedragsverandering bij rokers teweeg heeft gebracht en mensen hebben geholpen bij het stoppen met roken. U stelt ook dat het rapport noemt dat eenzijdige prijsverhogingen vanuit Nederland een groeiende groep rokers naar het buitenland zal doen gaan voor het kopen van rookwaren. Deze lezing wordt gestaafd met de bevindingen uit het pakjesraaponderzoek. U schrijft dat de RIVM-onderzoekers het belang benadrukken van het streven naar verdere Europese harmonisatie van tabaksprijzen, dat u zich daar verder voor in zult zetten in Europa en dat het belangrijk blijft om roken als overheid zo snel en doeltreffend mogelijk terug te dringen om de rookvrije generatie in 2040 te bereiken. Tot slot kondigt u aan dat de accijnsverhoging van 1 april 2024 ook zal worden gemonitord en dat de Kamer over de resultaten in 2025 zal worden geïnformeerd.

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*
N.v.t.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*
Accijnsverhogingen en het effect ervan op het rook- en koopgedrag van rokers kunnen altijd rekenen op media-aandacht. Afgelopen april heeft er wederom een accijnsverhoging plaatsgevonden. Het is de verwachting dat de resultaten van de bijgevoegde rapporten de nodige aandacht zullen oproepen.

c. *Financiële en personele gevolgen*
N.v.t.

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*
N.v.t.

e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*
Afgestemd met FIN

f. *Gevolgen administratieve lasten*
N.v.t.

g. *Toezeggingen*
N.v.t.

h. *Fraudetoets*
N.v.t.

Datum
16 april 2024

Kenmerk
3832559-1066123-VGP

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. *Motivering*

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.